

Hadeland
Regionprosjekt
2003 - 2005

BIOENERGI

Foto: Energigården

Prosjekteiere:

- Jevnaker kommune
- Lunner kommune
- Gran kommune
- Oppland fylkeskommune
- Fylkesmannens landbruksavdeling

Prosjektbeskrivelse

Revidert januar 2005

Indeks	
Tema	Side
Hadeland – kompetanse- og utviklingsregion	3
"Bioenergi i praksis"	4
Prosjekter under planlegging	4
Internasjonalt samarbeid	4
Visjon og hovedmål	5
BIOREG et regionprosjekt - mandat	5
<i>Målsettinger:</i>	5
– Doble bruken av bioenergi innen 2010	5
– Kompetanse- og utviklingsregion	6
– Verdiskapning – 50 mill. kr. årlig i 2020	6
– Organisering	6
<i>Aktivitetsoversikt:</i>	7
– Samlet investeringsnivå knyttet til regionen	7
– Tilrettelegging for økt bruk av bioenergi	7
– Nasjonal kompetanse- og utviklingsregion	8
– Industriell utvikling og verdiskapning	9
Hovedaktiviteter i BIOREG sitt arbeid i 2005	10

Hadeland

– kompetanse- og utviklingsregion for bioenergi

Hadelandsregionen har lenge arbeidet aktivt med bioenergi. Energigården har vært en spydspiss i arbeidet, og bidratt til å etablere sterkt fokus på bioenergi i regionen. Allerede i 1986 ble det utarbeidet en varmeplan for tettstedet Brandbu. Hadelandsregionen har utarbeidet et eget klimaregnskap som viser at CO² utslippet ikke er økt fra 1986 til 2000. Dette skyldes at bioenergiandelen på Hadeland nå er på 12 % mot 6 % i landet for øvrig.

Energigården

Energigården, som ble startet av Erik Eid Hohle i 1990, har utviklet seg til å bli landets fremste kurscenter innen bioenergi. Fagområdet konsentreres om "bioenergi i praksis – fra stubbe til fyrkjel". En av de mest populære kurstemaene for tiden, er de såkalte "bondevarmekursene". Selv om Energigården i sin form er landbruksrettet, brukes miljøet der ofte som høringsinstans for sentrale myndigheter innenfor et bredere felt relatert til bioenergi. Erik Eid Hohle er en etterspurt foredragsholder i hele bioenergimiljøet i Norge. Energigården engasjerer seg i skoleundervisning ("Lære med skogen"). Energigården er viden kjent og arbeider også internasjonalt. Besøkende fra mer enn 60 nasjoner har vært på gården, og en rekke sentrale politikere, ministre og andre har fått innføring i bioenergi ved Energigården. Det foreligger nå planer for å utvikle Energigården til et nasjonalt informasjons- og kunnskapssenter.

Andre selskap

Det er etablert flere selskaper som arbeider helt eller delvis med bioenergi. Habiol A/S ble etablert i 1993 og målet er å starte produksjon av biodiesel i Norge. Det er startet pelletsproduksjon ved Gran Tre og det er etablert flere mindre varmeanlegg. Eksempler på dette er nærvarmeanlegg på Hadeland videregående skole Brandbu, Hadeland Kornsilø og Mølle, Bjertnæs Sag osv.. Febjør Transport og Biobrensel selger briketter på Harestua, og videre har røreleggerfirmaer og andre forretninger opparbeidet seg kompetanse og markedsposisjon for salg og montering av bl.a. pelletsovner og små og større brenselanlegg for bioenergi – samt salg av brensel (pellets). Hadeland og Ringerike Avfallsselskap (HRA) er en betydelig bioenergiaktør – bl.a. ved at selskapet benytter deponigass til strømproduksjon og i et nærvarmeanlegg, samt store mengder biobrensel (flis).

Offentlig engasjement

Det er et bevisst politisk engasjement for bioenergi på Hadeland – som består av kommunene Jevnaker, Lunner og Gran. Landbrukskontoret for Hadeland og Fylkemannens landbruksavdeling har stort fokus på bioenergi som tilleggsnæring i landbruket. Det er klare mål for å øke bioenergiandelen i regionen og økt næringsutvikling tilknyttet bioenergi. Det arbeides bevisst for å styrke Hadeland som en "kompetanse og utviklingsregion" for bioenergi. Som eksempler på konkrete tiltak kan nevnes at Jevnaker kommune tilrettelegger for vannbåren varme i omsorgsboliger og har planer om å legge fjernvarmerør på Nesbakken (Jevnaker sentrum). Lunner kommune legger opp til biobrenselanlegg på Solheim skole og har gitt tilbud om 5.000 kr. i rabatt (tilskudd) til et boligprosjekt for installasjon av vannbåren varme. Lunner kommune vurderer også fjernvarme på Roa. Gran kommune har lagt fjernvarmerør i Vassenden (Gran sentrum), fjernvarme utredes i Brandbu sentrum og det legges til rette for biobrenselanlegg på Marka sykehjem.

”Bioenergi i praksis”

- a) Energigården
- b) HRA – 1,8 GWh strøm, 1,9 GWh varme og 2000 tonn flis som biobrensel
- c) Habiol – biodrivstoffselskap – planlegger produksjon i Norge
- d) Biovarme Hadeland AS – bondevarmeselskap
- e) Miljøvarme VSEB AS – eierandel Hadeland Energi
- f) Industrilaugget BIOREG
- g) Ca. 100 kjøretøyer går på biodiesel på Hadeland
- h) Ca. 140 pelletskaminer – pr. sesongen 2004 / 2005
- i) Stor andel husholdninger med tradisjonell vedfyring
- j) Et større antall vedprodusenter
- k) 1 stk. halmfyringsanlegg (gårdsanlegg)
- l) 1 stk. barkfyringsanlegg ved Gran Tre (3 MV)
- m) 1 stk. anlegg for kornavrens og flis – Hadeland Kornsilos- og Mølle (3 MV)
- n) 4 stk. pelletskjeleanlegg – på gårdsbruk og gartneri
- o) 8 stk. vedkjeler – vesentlig på gårdsbruk
- p) 11 stk. flisfyringsanlegg – gårdsanlegg, skole, sagbruk med mer.
Eksempler på noen større anlegg:
 - Pelletsfyring på Hageland, Jaren
 - Flisfyring ved Brandbu vdg. Skole
 - Flisfyring ved Bjertnæs Sag, Jevnaker
 - Flisfyring ved Norema, Jevnaker
- q) Hadeland Peisindustri – deltar i utviklingsprosjekt for ny type vedovn
- r) Nordiske Industriovner – agentur for tysk produsent av fyringsanlegg
- s) Pelletsproduksjon ved Gran Tre
- t) Febjør Transport og Biobrensel – import og salg av briketter
- u) Bioenergidager – HadelandMessa arrangert for første gang i 2004 – 3.500 besøkende.

Prosjekter under planlegging / utvikling

- a) HRA har startet bygging av et anaerobt anlegg for behandling av våtorganisk avfall
- b) HRA – intensjonsavtale med nabobedrift for levering av vannbåren varme
- c) HRA – utviklingsprosjekt med tilskudd fra Innovasjon Norge og ENOVA.
- d) Biobrenselanlegg ved Marka Sykehjem
- e) Omsorgsboliger på Jevnaker
- f) Biobrenselanlegg på Solheim Skole
- g) Fjernvarme på Nesbakken
- h) Fjernvarme på Harestua
- i) Fjernvarme på Roa
- j) Fjernvarme (halmfyring?) i Vassenden
- k) Fjernvarme i Brandbu
- l) Brikettproduksjon på Harestua
- m) Flisfyringsanlegg ved Gran Industripark – vurderes gjenåpnet

Internasjonalt samarbeid

I 2002 ble EU-prosjektet ”Bio Energy Technology Transfer Network” etablert. Prosjektet, som består av regioner i Norge, Sverige, Finland, Estland og Tyskland, arbeider med kompetanse- og erfaringsoverføring mellom de forskjellige miljøene og landene. Hadeland er deltakende region fra Norge. Den norske kontingenten finansieres av regionrådet for Hadeland. Energigården er sekretariat for den norske delen av arbeidet. Prosjektet er 3-årig og avsluttes sommeren 2005.

Hadeland

Hadelandsregionen har klare mål for sin satsning på bioenergi

Visjon

"Hadeland – best på bioenergi!"

Hovedmål

"Hadeland skal befeste og styrke sin posisjon som den ledende bioenergiregion i Norge. Hadeland skal være ledende innen kompetanse og utvikling, i praktisk anvendelse, samt innen næringsutvikling, produksjon – og bruk av bioenergi."

BIOREG – et regionprosjekt

Tilrettelegging – holdningsskapende arbeid – varmeprosjekter – kompetanse – næringsutvikling – nettverksbygging – forsknings- og utviklingsarbeid – formidling – rammebetingelser og politiske prosesser.

I fylkesplan for Oppland, fylkesdelplan for Hadeland og i de kommunale planer er det tatt inn forpliktende formuleringer om økt satsning på bioenergi. Regionrådet for Hadeland – der Oppland fylkeskommune også er deltaker og den største økonomiske bidragsyteren – har derfor etablert et eget prosjekt, BIOREG Hadeland, som skal bidra til en forsterket satsing i regionen.

Mandat

BIOREG er et offentlig prosjekt og har en overbyggende og koordinerende rolle. BIOREG skal igangsette og drive aktiviteter og prosjekter i tråd med målsettingene for virksomheten som er vedtatt av regionrådet (nedenfor). BIOREG skal tilrettelegge for og styrke samarbeid og nettverk i regionen og bidra til å styrke kompetansen om og motivasjonen for bioenergi, samt øke verdiskapningen knyttet til bioenergi – bl.a. gjennom teknologiutvikling. BIOREG skal arbeide for å befeste og styrke Hadeland sin rolle som den ledende bioenergiregionen i Norge – bl.a. ved å holde en dialog med og informere sentrale myndigheter, bioenergiaktører og andre regioner. BIOREG skal knytte regionen til bioenergikompetanse nasjonalt og internasjonalt.

Målsettinger

1. **Bruken av bioenergi på Hadeland skal dobles – fra 50 GWH i 2002 til 100 GWH i 2010**
 - a. Drive holdningsskapende arbeid i forhold til befolkningen og blant næringsdrivende
 - b. Påvirke og tilrettelegge for økt kunnskap om bioenergi hos politikere og administrasjon, og bistå og være pådriver for økt utbygging av varmeprosjekter i kommunene.
 - c. Aktivt bidra til å etablere nye varmeprosjekter
 - d. Påvirke bruken av biodrivstoff i kjøretøyer som eies av private eller det offentlige og biler som nyttes i næringsvirksomhet.

2. Hadeland skal befeste sin posisjon som landets fremste ”kompetanse og utviklingsregion” for bioenergi.

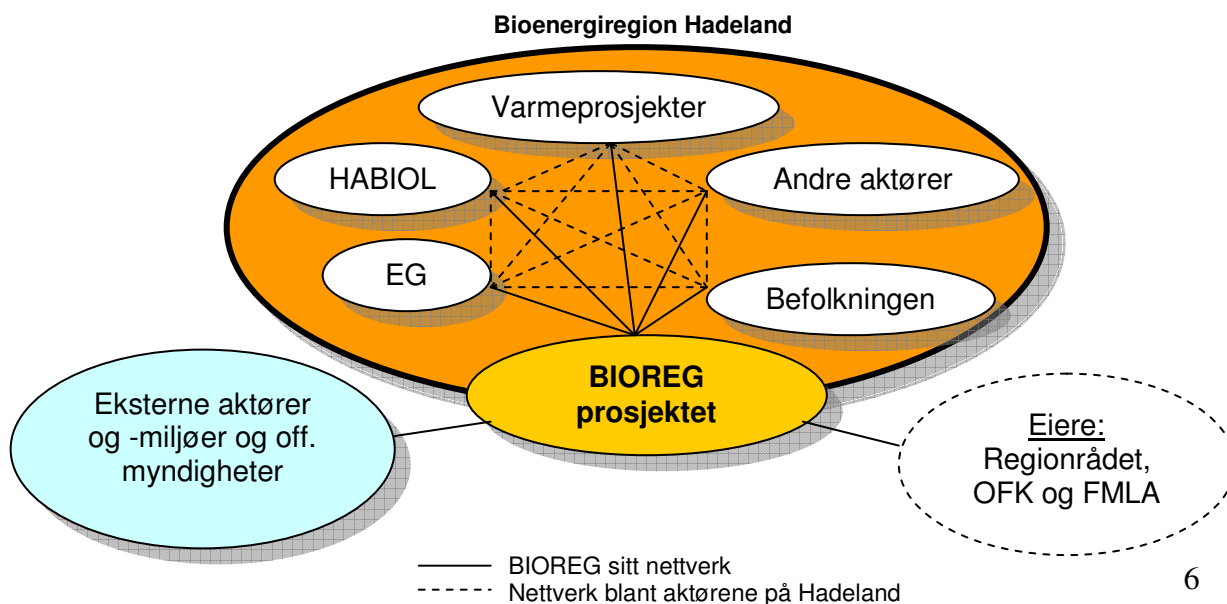
- a. 5000 eksterne besøkende pr. år relatert til bioenergi innen 2010
- b. Nasjonalt informasjons- og kunnskapssenter ved Energigården
- c. Hadeland blir administrasjonssted for en samlet bioenergiutdanning på høgsolenivå
- d. Hadeland posisjonerer seg for å kunne ha prosjektadministrasjon for utviklingsprosjekter (se pkt. 3a)
- e. Arbeide aktivt for å posisjonere regionen og få aksept for at Hadeland er landets ledende bioenergiregion – hos sentrale myndigheter, i fagmiljøer og i andre regioner.
- f. Hadeland skal være ”motoren” for bioenergisatsningen i Oppland og Innlandet. Dette støttes bl.a. av landbruksminister Lars Sponheim (ref. ministerens tale under presentasjon av Innlandet 2010 på Honne, Biri den 29. juni 2004).

3. Verdiskapning i bioenergirelatert næringsvirksomhet tilsvarende en årlig omsetning på 50 mill. kr i 2010.

- a. Hadeland har en klar oppfatning av at teknologiutvikling og -kompetanse er en viktig forutsetning for og kan ofte være avgjørende for økt industriell utvikling og verdiskapning. Regionen ønsker å ta initiativ til og være en aktiv medspiller i slike prosjekter som kan styrke verdiskapningen og sysselsettingen. Dette forutsetter samarbeid med relevante teknologimiljøer og da spesielt de fremste forskningsmiljøene i Norge.
- b. Industrilauget BIOREG er et samarbeid og nettverksdannelse for industriell utvikling. Industrilauget skal styrke det faglige nettverket, bidra til kompetanseheving gjennom bl.a. seminarer, studiereiser og messedeltakelse – og skal bidra til å initiere og utvikle nye forretningsideer og industriprosjekter.

Organisering

BIOREG er både et overbyggende prosjekt, men også en aktør i bioenergimiljøet på Hadeland. Det er en viktig oppgave å styrke fagmiljøet og å være en netterverksbygger i regionen. De enkelte aktørene i regionen har hver for seg sine egne nettverk internt i regionen og eksternt og ivaretar disse på vanlig forretningsmessig måte.

Styringsgruppas leder er ordfører i Gran. Ellers består styringsgruppa av rådmennene på Hadeland og en representant for h.h.v. Fylkesmannen og Oppland fylkeskommune. De øvrige ordførerne på Hadeland og regionrådsleder er observatører.

Bioreg sitt driftsbudsjett for 2005 er 1,45 mill. kr. Dette finansieres med partnerskapsmidler (regionen og fylket), samt med 100.000 kr. fra Industrilauget.

Aktivitetsoversikt

Samlet investeringsnivå tilknyttet Hadeland de neste årene

Samlet planlagte investeringer p.t. – i perioden 2005-2009 er **145 mill. kr.**

(I tillegg kommer drift av BIOREG-prosjektet – som i 2005 utgjør ca. 1,45 mill. kr.)

Ansvarlig	Aktiviteter	Kostnad	Tid
Habiol	Biodieselfabrikk	35 mill. kr.	2005-2006
Energigården	Videreutvikling av informasjons- og kunnskapssenter	8 mill. kr.	2005
HRA	Utråtningsanlegg for matavfall	22 mill. kr.	2005
Bjertnæs Sag	Panel Bed Filter ("test site")	0 mill. kr.	2005
Hadeland Peisindustri	8 timers vedovn (rundbrenner) – miljøvennlig og energieffektiv	0,5 mill. kr.	2005-2007
Forskning	FOU prosjekt (for en stor del på Hadeland og Innlandet)	80 mill. kr.	2005-2009

Tilrettelegging for økt bruk av bioenergi

Målsetting:

Bruken av bioenergi på Hadeland skal doubles – fra 50 GWH i 2002 til 100 GWH i 2010

Holdningsskapende arbeid – formidling og informasjonstiltak

- a) Det gis ut en husstandsavis (opplag: 12.500) i hele regionen 2 ganger pr. år.
- b) Egen hjemmeside (www.bioreg.no) – 40-50 daglige besøk på sidene.
 - I. Oversikt over tilgjengelige tilskuddsordninger og virkemidler relatert til bioenergi i Norge. Informasjonen oppdateres på hjemmesiden
 - II. Oversikt over brensels- og ovsleverandører på Hadeland på hjemmesiden
 - III. Oversikt over fyringstips
 - IV. Oversikt over bioenergiaktører og -aktiviteter på Hadeland
 - V. Lokale nyheter oppdateres
 - VI. Lenker til aktuelle adresser i inn- og utland.
- c) BIOREG forvalter egne tilskuddsmidler for Hadeland på vegne av Oppland fylkeskommune. Gjenstående ca. 43.000 kr. pr. januar 2005.
- d) Foredrag og presentasjoner i forskjellige fora i regionen.
- e) BIOREG får stadig flere henvendelser fra aktører i og utenfor regionen. Disse besvares og følges opp i f.h.t. BIOREG sin kvalifikasjon og kapasitet.
- f) "Bioenergidager" på Hadeland – i samarbeid med "Mat fra Hadeland" og Hadeland Reiseliv – felles navn "HadelandMessa". Arrangert første gang 6. og 7. november i 2004. Det var 3500 besøkende i 2004! Målsetting om å bli et årlig arrangement – etter hvert med hele bioenergimiljøet i Norge som målgruppe.
- g) HRA har årlig besøk av 700 skolebarn – informasjon om avfall og bioenergi.

Varmeprosjekter og bruk av biodrivstoff

- a) Rør for vannbåren varme er lagt ned i Vassenden
- b) Andelen vannbåren varme i alle tettstedene er kartlagt i egen rapport
- c) Det er utarbeidet og gjennomført et kort kurs for kommunene (politikere og administrasjon). Kurset skal gi tilstrekkelig basiskunnskap til å kunne foreta en initiell vurdering av mulige lønnsomme bioenergi- / varmeprosjekter.
- d) BIOREG utarbeider håndbok for kommunene med samme målsetting som ovenfor.
- e) Det har vært gjennomført ekskursjon til Hedmark og Sverige
- f) Samarbeid med det nye selskapet Miljøvarme VSEB AS (der Hadeland Energi er deleier) om kommersiell vurdering av mulige biobrenselanlegg / fjernvarme (foreløpig) på Harestua, Roa, Brandbu og Nesbakken.
- g) Kommunene på Hadeland vil arbeide for at egne kjøretøyer i framtiden skal gå på biodrivstoff.

Nasjonal kompetanse- og utviklingsregion for bioenergi

Målsetting:

Hadeland skal befeste sin posisjon som landets fremste ”kompetanse- og utviklingsregion” for bioenergi

5000 (eksternt) besøkende pr. år innen 2010

- a) Regionen og aktører i regionen markedsfører Hadeland som den ledende innen bioenergi i Norge. Kurs, konferanser og møter ved Energigården, utviklingsprosjekter, ”Bioenergidager i tilknytning til Hadelandsmessa og andre profilerte aktiviteter som er knyttet til Hadeland – og generelt økt oppmerksomhet gjør at stadig flere besøkere besøker region. Målsettingen er 5000 besøkende pr. år innen 2010.
- b) Energigården arbeider for og utviklet et nasjonalt informasjons- og kunnskapscenter på Eidsalm.

Administrasjon av nasjonale prosjekter

- a) Bioreg har i tilknytning til utviklingsprosjekt og i samarbeid UMB og NTNU startet et prosjekt som skal kartlegge bioenergiutdanningen på høgskole- og universitetsnivå. Målet er å samordne utdanningstilbudene for å kunne tilby et større og mer komplett studium. Et slikt studium vil sannsynligvis bli eiet av for eksempel UMB, mens feltarbeid og praksisperioder, administrasjonen av studiet planlegges lagt til Hadeland.
- b) Det samarbeides med NTNU, SINTEF, UMB og andre om med et FoU-prosjekt. Målet er å etablere et større hovedprosjekt. Administrasjonen for dette vil eventuelt bli lagt til Hadeland.

Posisjonere Hadeland som ledende region – og som ”motoren” i Innlandet

- a) Generelt arbeides det bevisst og målrettet for å posisjonere Hadeland som den ledende bioenergi-regionen i Norge, ved for eksempel å ha møter med sentrale politikere på Stortinget og i departementer, delta på konferanser og holde presentasjoner for fagmiljøer og andre regioner. Målet er å få et uttalt aksept for dette.

- b) Hadeland har aksept i Oppland fylke for at regionen er "motoren" i bioenergiarbeidet i vårt fylke. Fagmiljøer og politikere på Hedmark tilkjenner noe av de samme holdningene. BIOREG tok et initiativ for et samarbeid på Innlandet på tvers av kommune- og fylkesgrenser og fremmer dette i sammenhenger der dette er naturlig. To prosjekter / bedrifter (Energigården og Habiol) er to av fire "fyrtårn"-prosjekter i "Arena bioenergi" i Innlandet 2010.
- c) Regionen deltar i INTERREG- / EU prosjektet BTN

Industriell utvikling og verdiskapning

Målsetting:

Verdiskapning i bioenergi relatert næringsvirksomhet tilsvarende en årlig omsetning på 50 mill. kr i 2010.

Starte og delta i utviklingsprosjekter – industriell utvikling og verdiskapning

Hadelandsregionen har innledet samarbeid med NTNU i Trondheim og har initiert og deltatt i et FoU forprosjektet med temaet "Industriell utvikling og verdiskapning". Prosjektet har en ramme på 2,4 mill. kr. Regionen har via partnerskapsmidler (sammen med Oppland fylkeskommune) finansiert 840.000 kr. av dette. I tillegg til kartlegging av behov og å forberede en søknad til hovedprosjekt, er det gjennomført flere konkrete prosjekter som er relatert til Hadeland og Innlandet:

- a) Kartlegging av høyskole- og universitetsutdanninger for bioenergi i Norge. Hensikten er å koordinere disse til en mer samlet utdanning. Målsettingen er å få flere feltforsøk og praksisperioder lagt til Hadeland og at (deler av?) administrasjonen av studiet legges til regionen.
- b) Forprosjekt / kartlegging av muligheten for å etablere et halmfyringsanlegg i Vassenden (Gran sentrum). Anlegget vil eventuelt bli et testanlegg for halmfyring i Norge. Anlegget vil, dersom det blir etablert (som del av et FoU hovedprosjekt) ta i bruk varmerørene som alt er lagt i området, samt at det vil kunne bli en betydelig avtaker av halm fra jordbruket i Gran kommune (halmbrenningsforbud i 2007) og på Hadeland.
- c) Det er gjennomført et teknologiprojekt for utvikling av et (sand-)filter for partikkelrensing i biobrenselanlegg – som også kan brukes i andre anvendelser. Deltakere er bl.a. Bismo Industrier i Sjøk. Testanlegget vil bli på Bjertnæs Sag på Jevnaker.
- d) Det er også gjennomført et utviklingsprosjekt for en ny type vedovn (8-timers-ovnen) der bl.a. Hadeland Peisindustri på Harestua og Jemtland Verksteder på Gjøvik er deltakere.
- e) Det skal videre gjennomføres et prosjekt i samarbeid mellom Energigården og Universitetet for miljø- og biovitenskap (tidl. NLH) som går ut på kvalitetssikre kompetanse-overføringen til bondevarmeprosjekter.

Hovedprosjektet forutsettes startet i 2005 (eller 2006) og skal gå over 5 år til 2009 (eller 2010). Det søkes om offentlige midler (50 mill. kr.) til hovedprosjektet – ved en direkte bevilgning over statsbudsjettet og / eller eventuelt i RENERGI-programmet i Norges Forskningsråd eller gjennom andre kilder / programmer. I tillegg kommer 30-35 mill. kr. fra industrielle partnere. Prosjektet vil således få en total ramme på ca. 85 mill. kr.. Målsetting for regionen er at flest mulig av teknologiprojektene i hovedprosjektet skal knyttes til bedrifter og miljøer på Hadeland og i Innlandet.

Industrilauget BIOREG – nettverksbygging og oppfølging av industriprosjekter

- a) Industrilauget BIOREG er etablert med 13 medlemmer (pr. desember 2004)
- b) Industrilauget BIOREG er et samarbeid om nettverksdannelse og industriell utvikling. Industrilauget skal styrke det faglige nettverket, bidra til kompetanseheving gjennom bl.a. seminarer, studiereiser og messedeltakelse – og skal bidra til å initiere og utvikle nye forretningsideer og industriprosjekter.

Andre industrielle utviklingsprosjekter

- a) Febjør Transport og Biobrensel er etablert for salg av biobrensler (foreløpig basert på import). Har som målsetting å etablere egen produksjon.
- b) Bjertnæs Sag har bygget og tatt i bruk flisfyringsanlegg (tilknyttet FoU-prosjektet).
- c) Hadeland Peisindustri fikk nye eiere i 2003, og det er nå voksende aktivitet ved bedriften.
- d) Hadeland Biovarme er etablert (bondevarmeselskap)
- e) Det er etablert nytt varmeselskap - Miljøvarme VSEB AS
- f) Samarbeid med utbyggeren av boligfeltet på Bessmorjordet om mulig vannbåren varme i husene
- g) Lunner allmenning vurderer tilsvarende for planlagt boligfelt på Harestua – kontakt med Miljøvarme VSEB AS
- h) Gran Tre har startet pelletsproduksjon
- i) Hadeland Bio-olje (HABIOL) er reorganisert og refinansiert. Det planlegges etablert biodrivstoffproduksjon
- j) HRA har startet bygging av et anaerobt anlegg for behandling av våtorganisk avfall for el- og varmeproduksjon av deponigass, samt produksjon av kompost.
- k) Det er tatt i bruk ett eller to nye gårdsanlegg for flisfyring
- l) Bjertnæs Sag har startet flisproduksjon for salg.
- m) Det er økende vedproduksjon på Hadeland
- n) Det er nå fire forhandlere av pelletskaminer på Hadeland. Det selges 300 tonn pellets i regionen (2003 / 2004-sesongen).
- o) Til sammen er det nå mer enn 140 pelletskaminer i regionen.
- p) Hadeland Peisindustri er tilknyttet utviklingsprosjekt – nytt vedovnskonsept.
- q) Industrifilterkonsept testets på Bjertnæs Sag
- r) Planer for etablering av halmfyring på Klokkerbakken som er koblet med FoU-miljøene.
- s) Utredning av mulig halmfyring / testanlegg i Vassenden
- t) Videreutvikling av bondevarmekursene ved Energigården

Hovedaktiviteter i BIOREG sitt arbeid i 2005

1. Varmeprosjekter – økt utbygging

- a. Samarbeide med Miljøvarme AS og andre kommersielle aktører for å utrede alle mulige prosjekter i regionen.
- b. Følge opp arbeidet med et mulig halmfyringsanlegg i Vassenden (norsk testanlegg) og på Klokkerbakken.
- c. Følge opp vurderinger og planer for mulige varmeprosjekter på Nesbakken, Harestua, Roa, Brandbu og ved sykehjem på Brandbu og Jevnaker.
- d. Arbeide konkret i f.h.t. landbruket med informasjon om gårdsanlegg

- e. Øke kunnskapen i BIOREG og i kommunene om tilrettelegging og utbygging av varmeprosjekter – Håndbok for kommunene + tilrettelagte kurs (oppfølging med konkret "case")
- f. Påvirke private utbyggere til å legge inn vannbåren varme – og ta i bruk bioenergi.

2. Informasjonsarbeid

- a. Husstandsavis – 2 ganger pr. år.
- b. Hjemmeside www.bioreg.no
- c. Foredrag og presentasjoner
- d. "Lære med skogen" og andre holdningsskapende aktiviteter
- e. HadelandMessa / Bioenergidager på Hadeland

3. Industriell utvikling

- a. Produktsøk og tilrettelegging for nye prosjekter
- b. Følge opp arbeidet med igangsatte industrielle prosjekter (forprosjektet i FoU)
- c. Knytte flere bedrifter opp mot forskning og utvikling
- d. Kompetanseheving gjennom deltakelse i FoU-arbeid. Blant annet har HRA uttrykt interesse for FoU vedr. utnyttelse av våtorganisk avfall.
- e. Samarbeid i EU-prosjekt – utnytte mulighetene til industrielt samarbeid
- f. Styrke nettverket på Hadeland gjennom Industrilauget
 - i. Temamøter
 - ii. Ekskursjoner
 - iii. HadelandMessa
 - iv. Nye forretningsideer og industrielle prosjekter

4. Eksterne miljøer

- a. Fortsette samarbeidet med forskningsmiljøene (hovedprosjekt)
 - i. Bistå i arbeidet med å få til finansiering av FoU hovedprosjekt
 - ii. Følge opp arbeidet med igangsatte industrielle prosjekter på Hadeland
 - iii. Eventuelt etablere prosjektadministrasjon på Hadeland
- b. Fortsette arbeidet med å samordne fagutdanningen på høgsolenivå
 - i. Tilrettelegge for økt aktivitet med feltarbeid og praksisperioder på H.
 - ii. (Eventuelt) etablere (del av) administrasjon på Hadeland
- c. Delta i arbeidet for bedre rammebetingelser (sammen med det øvrige bioenergimiljøet på Hadeland og i Norge)
- d. Markedsføre Hadeland som "kompetanse og utviklingsregion" og samarbeide...
 - i. I f.h.t. Oppland og Innlandet – bidra til å styrke Innlandets "sak"
 - ii. I f.h.t. andre regioner i Norge
 - iii. I f.h.t. det sentrale politiske miljøet
 - iv. I f.h.t. virkemiddelapparatet
 - v. I f.h.t. utdannings- og forskningsmiljøer
 - vi. Invitere til fagmesse under Bioenergidager på Hadeland (HadelandMessa)